

Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeborg 4 – 1000 BRUSSEL

Brussel, 22 oktober 2019

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 51.271/II/N

Betreft: klacht betreffende het gebruik van de term “Control Cruiser” in een campagne door de Vlaamse Stichting Verkeerskunde

Mevrouw de minister,

In zitting van 18 oktober 2019 onderzocht de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT), Nederlandse afdeling, een klacht ingediend tegen het feit dat de Vlaamse Stichting Verkeerskunde een campagne organiseert dat van start zal gaan in oktober waarin gebruikt wordt maakt van een Engelstalige woordspeling “Control Cruiser”.

In zijn brief van 2 september 2019 deelde uw voorganger, de heer [...], het volgende mee aan de VCT:

“Recent ontving de VCT een klacht met betrekking tot het gebruik van een Engelstalig woordspeling (“Control Cruiser”) in een verkeersveiligheids campagne die de Vlaamse Stichting Verkeerskunde (VSV) zal organiseren.

De campagne zal lopen van 29 september tot 3 november 2019. De communicatie zal te zien zijn op 314 afficheborden langs de hoofdwegen en op 10.000 tijdelijke borden in 121 steden en gemeenten. Verder zijn er ook boodschappen op de tankpistolen in een groot aantal tankstations verspreid over Vlaanderen.

Het gaat om een campagne die focust op overdreven en onaangepaste snelheid. Er bestaan momenteel veel negatieve termen om snelheidsovertreders te benoemen (snelheidsduivel, iemand met een zware voet, wegpiraat, ...) maar geen positieve term om de bestuurders aan te duiden die niet te snel rijden. Aangezien positieve bekrachtiging van het gewenste gedrag een goede manier is om gewenst gedrag te verminderen, ging de VSV samen met het daartoe aangestelde reclamebureau op zoek naar een term om het goede gedrag te benoemen.

Het resultaat hiervan was “Control Cruiser”. Hij of zij is een voorbeeldige chauffeur die zich overal aan de snelheidslimiet houdt. “Control Cruiser” is geen bestaande Engelse term. Het verwijst naar het bestaande Nederlandse woord “cruisecontrol” (leenwoord, opgenomen in de officiële Woordenlijst der Nederlandse Taal).

De VSV wil met deze positieve campagne alle bestuurders die niet te snel rijden – de “control cruisers” – een steuntje in de rug en expliciet bedanken voor hun veilige gedrag. Het is de bedoeling om met deze campagne dit begrip gaandeweg meer bekend te maken bij het grote publiek en in volgende campagnes nog verder uit te werken. Alle communicatie in het kader van

deze campagne (communicatie naar en door lokale besturen, boodschappen op sociale media, websites Beloofd.be en Veiligverkeer.be) is volledig in het Nederlands gesteld.

Door een creatief, speels taalgebruik dat verwijst naar een algemeen gekende leenwoord in het standaard Nederlands zoeken we aansluiting met de leefwereld van de gemiddelde Vlaming en hopen we het begrip “control cruiser”, alsook de toepassing ervan ingang te doen vinden. Aangezien alle communicatie in het kader van deze campagne volledig in standaard Nederlands verloopt – afgezien van de naam “Control Cruiser” op zich – menen we dat de campagne voldoet aan de wetgeving op het gebruik van de talen in bestuurszaken.

Een nameting bij een representatief staal van de doelgroep, uitgevoerd door een onafhankelijk marktonderzoeksbureau na afloop van de campagne zal moeten uitwijzen of de campagne daarin geslaagd is. De nameting zal ook uitwijzen of het beperkte gebruik van een Engels klinkende term al dan niet een drempel heeft gevormd voor de appreciatie en/of het duidelijke begrip van de campagneboodschappen of deze net heeft verstrekt.”

*
* *

De VSV is een vormingscentrum, over verkeer en mobiliteit, dat werd opgericht bij het decreet van 21 maart 1990 houdende oprichting van een Vlaamse Stichting voor Verkeerskunde.

Overeenkomstig artikel 2, § 1 van voornoemd decreet heeft de Stichting de volgende doelstellingen en opdrachten:

“1° het opstellen van de programma's, de organisatie en de coördinatie van de opleiding, de bijscholing en de permanente vorming inzake verkeerskunde, alsook het adviseren bij de aanstelling van lesgevers in de verkeerskunde;
2° het stimuleren van het wetenschappelijk onderzoek en van het universitair onderwijs betreffende de verkeerskunde;
3° het zoeken naar financiële partners bij de overheid op alle bestuurlijke niveaus en in de privé-sector, ter realisatie van bovenstaande doelstellingen en opdrachten;
4° het adviseren van het Vlaams Parlement en van de Vlaamse regering met betrekking tot aangelegenheden inzake verkeerskunde.”

Overeenkomstig artikel 7 van het voornoemd decreet wordt het toezicht en de controle op de activiteiten van de Stichting en op de aanwending van de middelen door de Vlaamse regering geregeld.

Op grond van artikel 36, § 1, 1°, van de gewone wet tot de hervorming der instellingen (GWHI) gebruiken de diensten van de Vlaamse Regering, waarvan de werkkring het gehele ambtsgebied van het Vlaams Gewest bestrijkt het Nederlands als bestuurstaal. Dit heeft tot gevolg dat de VSV zijn campagnes volledig in het Nederlands dient te voeren.

Volgens de vaste rechtspraak van de VCT is het gebruik van een productnaam in een vreemde taal toegelaten, voor zover het bericht zelf gesteld is overeenkomstig de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT) of de GWHI.

In het advies nr. 43.074 van 9 december 2011 diende de VCT bijvoorbeeld te oordelen over de

conformiteit met de SWT van campagneaffiches die deels in het Engels zijn gesteld (“*I bob you, Wie je graag ziet. Breng je veilig thuis*”; “*Boe! Met de moter. Laat je niet verrassen. Go for Zero!*”) en briefkaarten met aan de achterkant een Nederlandstalige tekst, maar aan de voorzijde Engelstalige slogans (“*Go for Zero!*”: “*Easy Rider*”, “*Queen of the Road*” en “*Superzero*”). De VCT heeft toen geoordeeld dat de affiches en briefkaarten in de eerste plaats gesteld zijn in het Nederlands. De Engelstalige slogans zijn geen vertaling van de Nederlandse tekst maar een uitdrukking of leus om de boodschap te benadrukken. De VCT oordeelde toen dat het gebruik van Engelstalige slogans niet als een overtreding van de SWT beschouwd kan worden.

In casu, verloopt alle communicatie in het kader van deze campagne volledig in standaard Nederlands – afgezien van de naam “Control Cruiser”. “Control Cruiser” is geen bestaande Engelse term. Het is een woordspeling op een bestaand Nederlandse woord “cruisecontrol” (leenwoord, opgenomen in de officiële Woordenlijst der Nederlandse Taal).

De Nederlandse afdeling van de VCT beschouwt derhalve het gebruik van de woordspeling “Control Cruiser” niet als een overtreding van de GWHI. De klacht is ontvankelijk, maar ongegrond.

Met bijzondere hoogachting,

De Voorzitter van de Nederlandse
afdeling,